

at den kan vedvare, idetmindste i nogen Tid, uden nye og yderligere Tab for Staten. Naar man derfor nu vil bryde Staven over den, skulde det, synes mig, nærmest ikkun være i den reactionaire Stemning, jeg nyligen stilledre, og ligesom for at tage Hævn over den for den Tid, der er forsvunden; og det seer jeg mig ikke istand til at gaae ind paa. Desuden — dengang vi saaledes, — thi jeg maa tilstaae, at jeg ogsaa har været af dem, der domte ugunstigen om Regjeringens Fabrikanslag, — dengang vi saaledes i det Hele yttrede os imod, at Staten blev Fabrikant, da kom ogsaa den Betragtning meget ofte frem, at man sagde: noget Andet var det, om Finantserne vare offentlige, om Folket havde Indskydelse paa Finantserne, om Regnskaberne for deslige Foretagender i det Hele laae klart for, thi saa kunde maaffee de nærliggende Misbrug undgaaes. Nu er denne Forudsætning indtraadt, vi have Tingene paa en ganske anden Maade end tidligere, og, forunderligt nok, den Formodning, der dengang yttredes, synes nu at staae til: det synes at vise sig, at, naar det Finantstille stilles paa en ganske anden Maade, naar folketaarne Mænd faae Indskydelse paa Finantstøven, naar Offentligheden gjør sig gjældende i alle deslige Kredse, saa gaaer det bedre med Fabrikken — det synes saaledes, at, naar Kniven i Kraft af indtraadte Forandringer er den paa Struben, saa kan den virke, saa kan den præstere hvad man ellers aldrig skulde ventet. Men deri er da i mine Tanker en meget god Grund til ikke at lade Kniven skære til, ikke at lade det komme videre end netop til Trudsel. Ogsaa derfor skulde jeg altsaa være tilbøielig til, efter den nærmere Oplysning, som jeg venter at faae af mere Kyndige i denne Sag, at slutte mig til et Forslag om, at Fabrikken endnu faaer Tilladelse til at leve i et bestemt kort Aaremaal.

Schytte: Det var i Anledning af nogle Yttringer, der fremkom fra den ærede Sde Landstingsmand for 2den Kreds og af den 1ste Landstingsmand for Sde Kreds, at jeg vilde tillade mig et Par Ord. Naar man gaaer ud fra en aldeles kold Beregning af, hvad der maaffee i et givet Tilfælde er for-

deeltigt, saa kan jeg nok forklare mig, at de ærede Landstingsmænd kunne finde en Grund for, at Salg af denne Fabrik burde finde Sted; men det forekommer mig ogsaa, at der foreligger saamange Hensyn, der allerede noksom ere udhævede, der bør komme i Betragtning. For mig staaer det Hensyn, at jeg betragter Fabrikken som en Kunstanstalt, absolut som det overveieende; herimod har den ærede 1ste Landstingsmand for Sde Kreds (Funder) indvendt, at det ikke var Tilfældet, idet han endog yttrede, at der kom anstødelige Former derfra. Dette Udtryk kan jeg ikke rigtig opfatte; det er vel ikke saaledes at forstaae, at med Hensyn til Sædeligheden (Munterhed) have Figurerne været anstødelige, men vel kun saaledes, at Formerne ikke have været saa aldeles heldige. I den Anledning maa jeg bemærke, at det er mig bekendt, at der sælges Noget fra Fabrikken, som kaldes Brag-gods eller Sligt, som er forulykket eller blevet mindre heldigt, og det sælges til en billigere Pris, saa jeg troer ikke, at den Ytring svækker den Mening, man har om, at det er en Kunstanstalt. Hvi yttrede tillige, at en saadan Anstalt ikke havde noget med Staten at gjøre, at det ikke var dertil, at Skatteydernes Bidrag skulde anvendes; men naar man nu engang har den, og her er ikke Tale om at oprette nogen Kunstanstalt, thi man har den jo, og man vil paa bedste Maade søge at opbæjle den paa en Tid, da den allerede er i Opsving, saa forekommer det mig ikke, at denne Ytring just kan anvendes paa det foreliggende Tilfælde.

Funder: Jeg er ingenlunde blevet overbevist ved de Grunde, som ere anførte mod hvad jeg har sagt; naar man saaledes har betegnet det, som jeg har anført, som et Slags Reaction, saa forekommer det mig virkelig ikke at stemme med de sædvanlige Begreber om Reaction, og jeg troer, at man vel maa vogte sig for at forverle Reaction med Anvendelse af rigtige statsøconomiske Principer. Den ærede Taler, som sidst satte sig, kom ved en forunderlig Slutning til, at jeg skulde have talt om, at der var Frembringelser fra Porcellainsfabrikken, som vare anstødelige mod Sædeligheden (Munterhed) men jeg har aldeles ikke villet indla' mig derpaa jeg har henholdt mig til,